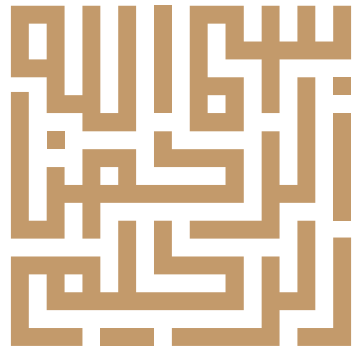

ETF
IRAN FARA BOURSE

در بازارهای توسعه یافته اوراق بهادار، به دلیل پیچیدگی فرآیند تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری روی اوراق بهادار و افزایش چشمگیر حجم و سرعت گردش اطلاعات و تخصصی شدن فعالیت‌ها، استقبال از سرمایه‌گذاری‌های جمعی به ویژه در قالب انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری در سال‌های اخیر از رشد روز افزونی برخوردار بوده است. صندوق‌های سرمایه‌گذاری از نهادهای مالی فعال در بازار سرمایه هستند که فعالیت اصلی آنها سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار است. این صندوق‌ها با استفاده از وجوه سرمایه‌گذاران، در مقیاس بزرگ سرمایه‌گذاری می‌کنند و به دنبال کسب بازدهی مناسب برای سرمایه‌گذاران صندوق هستند. دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق به نسبت سهم یا میزان سرمایه‌گذاری خود در صندوق، در سود و زیان آن شریک می‌شوند.

به طور کلی عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری به عملکرد اوراق بهادار و دیگر دارایی‌های موجود در سبد اوراق بهادار آنها بستگی دارد.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری با در نظر گرفتن سلاقی سرمایه‌گذاران و دامنه ریسک پذیری آنان و به منظور پاسخگویی به خواسته‌های سرمایه‌گذاران مختلف، با ساختارها و ساز و کارهای مختلفی شکل گرفته‌اند. یکی از انواع نوین صندوق‌های سرمایه‌گذاری که در دهه اخیر با استقبال چشمگیری در بازار اوراق بهادار مواجه شده است، صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله هستند. صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله، امکان پیروی از روند بازدهی یک شاخص معین یا بخشی از آن را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌کنند و مهمترین ویژگی آنها داد و ستدپذیری واحدهای سرمایه‌گذاری آنها در بازار سرمایه و طی جلسات معاملاتی است.

فعالیت اصلی این صندوق‌ها، سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار یا دارایی‌های فیزیکی است که به عنوان دارایی پایه صندوق در نظر گرفته می‌شوند. بنابراین عملکرد صندوق، به عملکرد دارایی پشتوانه آن بستگی دارد. به عبارت دیگر، یک واحد سرمایه‌گذاری صندوق قابل معامله، با قیمتی نزدیک به ارزش خالص دارایی‌های موجود در سبد آن و از طریق مکانیزم عرضه و تقاضا معامله می‌شود.

معامله واحدهای این گروه از صندوق‌ها به شیوه معاملات سهام عادی، از طریق سامانه معاملاتی طی جلسات معاملاتی بازار فرابورس ایران صورت می‌گیرد.

این صندوق‌ها برای سرمایه‌گذارانی که خواهان سرمایه‌گذاری در بازار اوراق بهادار هستند، اما تجربه و تخصص کافی را در این زمینه ندارند گزینه مناسبی به شمار می‌رود. این ابزار برای سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت، قابلیت و مطلوبیت بالایی دارد. در حال حاضر صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله می‌توانند در سبد متنوعی، اعم از انواع اوراق بهادار، سرمایه‌گذاری کنند و نزد بانک‌ها و موسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی سپرده‌گذاری نمایند.

صندوق قابل معامله، پاسخی به تمام سلاقی سرمایه‌گذاری

تاریخچه تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری به قرن هجدهم میلادی در انگلستان بر می‌گردد، ولی اولین صندوق سرمایه‌گذاری به شکل امروزی در سال ۱۹۲۴ در شهر بوستون آمریکا تشکیل شد. این صندوق‌ها در ایران قدمت اندکی دارند. اولین صندوق سرمایه‌گذاری در سال ۱۳۸۶ آغاز به فعالیت کرد و مورد استقبال قرار گرفت. در پایان سال ۱۳۹۴ ارزش کل صندوق‌های سرمایه‌گذاری به بیش از ۶۳۰ هزار میلیارد ریال رسیده است.

مزیت‌هایی از قبیل صرفه‌های ناشی از مقیاس، مدیریت حرفه‌ای وجوه و متنوع‌سازی پرتفوی سرمایه‌گذاری از عوامل عمده جذب سرمایه‌گذاران به سوی صندوق‌ها محسوب می‌شود.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس از اوایل دهه ۱۹۹۰ به وجود آمد و به مرور در بازارهای مالی گسترش یافت. از ویژگی‌های بارز این نوع از صندوق‌ها، امکان معامله واحدهای سرمایه‌گذاری این صندوق‌ها در بازارهای رسمی است که نقدشوندگی مضاعفی برای این شیوه‌ها سرمایه‌گذاری به همراه دارد. طبق آخرین اطلاعات منتشره در پایان سال ۲۰۱۵، تعداد صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در سهام به بیش از سه هزار صندوق در سطح دنیا رسیده که ارزش کل خالص دارایی‌های آن نیز بالغ بر رقم ۲۸۰۰ میلیارد دلار است. این ارقام در پایان سال ۲۰۱۱، قریب به هزار صندوق سرمایه‌گذاری در سهام با ارزش خالص کل دارایی به مبلغ ۱۳۵۳ میلیارد دلار بوده است.

در حال حاضر افزایش تقاضای سرمایه‌گذاران برای صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله منجر به رشد قابل ملاحظه در تعداد این نوع از صندوق‌ها شده است. تعداد صندوق‌های سرمایه‌گذاری فعال در ایران تا پایان سال ۱۳۹۴ به ۱۷۵ صندوق رسیده است که از این تعداد، ۱۷ صندوق، از نوع صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله هستند. ارزش کل خالص دارایی‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در ایران نیز تا پایان سال ۱۳۹۴ به بیش از ۷ هزار میلیارد ریال رسیده است.

پذیرهنویسی واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در ایران، برای اولین بار در بازار فرابورس ایران و در تاریخ ۲۹ مرداد ۹۲ انجام شد و افتتاح تابلوی ETF و معاملات ثانویه آن از ۶ مهرماه ۹۲ آغاز شد.

انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری

صندوق سرمایه‌گذاری در سهام

این صندوق‌ها در اندازه کوچک یا بزرگ تشکیل می‌شوند. حداقل ۷۰ درصد از دارایی‌های این صندوق‌ها نیز در سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس یا بازار اول فرابورس سرمایه‌گذاری می‌شود. این صندوق‌ها دارای سود تضمین شده نیستند ولی در سایه مدیریت مناسب، توانایی کسب بازدهی مطلوب را دارند.

صندوق سرمایه‌گذاری در اوراق با درآمد ثابت

این صندوق‌ها معمولاً در اندازه بزرگ تشکیل می‌شوند. حداقل ۷۰ درصد از دارایی این صندوق‌ها در اوراق با درآمد ثابت و حداکثر ۱۰ درصد در سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، بازار اول یا بازار دوم فرابورس (حسب مورد) سرمایه‌گذاری می‌شود. حداقل سود تضمین شده یا پیش‌بینی شده نیز دیگر ویژگی این نوع از صندوق‌ها به شمار می‌رود.

صندوق سرمایه‌گذاری مختلط

این صندوق‌ها معمولاً در اندازه بزرگ تشکیل می‌شوند. دارایی‌های این صندوق‌ها، حداقل ۴۰ درصد در اوراق با درآمد ثابت و ۴۰ درصد در سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرابورس سرمایه‌گذاری می‌شوند. این صندوق‌ها دارای سود تضمین شده نیستند، ولی مزیت استفاده از هر دو ابزار سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت و سهام را دارند این امر، امکان کسب بازده مناسب با ریسک معقول را به این صندوق‌ها می‌دهد.

صندوق زمین و ساختمان

هدف از تشکیل این صندوق، جمع‌آوری وجوه از سرمایه‌گذاران و اختصاص آن به ساخت یک پروژه ساختمانی مشخص است. واحدهای ساختمانی یاد شده در پایان عمر صندوق (و یا در دوره فعالیت صندوق به صورت پیش فروش) به فروش می‌روند و در نهایت، عواید ناشی از این فعالیت بین دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری تقسیم می‌شود. این صندوق‌ها برای سرمایه‌گذاران امکان سرمایه‌گذاری در صنعت ساختمان‌سازی و کسب بازدهی مناسب را به هر میزان از سرمایه فراهم می‌کند.

صندوق سرمایه‌گذاری پروژه

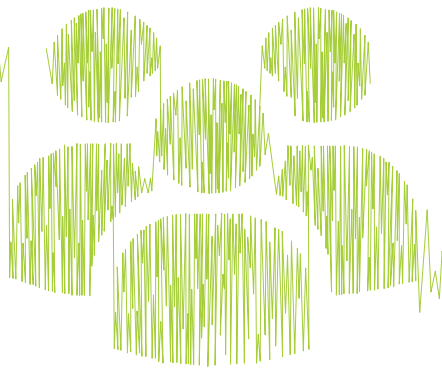
این صندوق‌ها، صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله‌ای هستند که به منظور تامین مالی پروژه‌های مشخص (عموماً نفت و گاز) تشکیل می‌شوند. در حقیقت با تشکیل این صندوق، وجوه جمع‌آوری شده از سرمایه‌گذاران، به پروژه‌های مشخص نفت و گاز اختصاص می‌یابد. این صندوق‌ها می‌توانند با عمر محدود یا نامحدود تشکیل شوند. از جمله مزایای مهم صندوق پروژه، استقلال آن از قانون تجارت است که همین موضوع سبب می‌شود در زمینه حاکمیت شرکتی و همچنین فرآیند افزایش سرمایه از بهبود قابل توجهی در مقایسه با شرکت‌های سهامی عام برخوردار باشد.

صندوق سرمایه‌گذاری ارز

این صندوق‌ها معمولاً در اندازه بزرگ تشکیل می‌شوند و ارز مورد استفاده در محاسبات این صندوق‌ها یکی از انواع ارزهای رایج است. دارایی‌های صندوق، در اسناد تعهد پرداخت بانکی ارزی، اوراق مشارکت، اوراق صکوک و اوراق بهادار رهنی، گواهی سپرده و سایر اوراق بهادار ارزی یا ریالی سرمایه‌گذاری می‌شود. این صندوق‌ها دارای حداقل سود تضمین شده از سوی ضامن سودآوری صندوق هستند.

سرمایه‌گذاری در صندوق‌های قابل معامله

هر یک از سرمایه‌گذاران می‌توانند با مراجعه به کارگزاری‌های عضو فرابورس ایران و یا از طریق سامانه معاملات برخط، نسبت به خرید یا فروش واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های مد نظر خود اقدام کنند. واحدهای خریداری شده با نام هستند و گواهی خرید مربوطه توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه وجوه صادر می‌شوند. خریداران می‌توانند از کارگزار خود گواهی خرید را دریافت کنند. در صورتی که گواهی مفقود شود، دارندگان می‌توانند با مراجعه به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی گواهی دیگری دریافت کنند (مشابه وضعیت برگره اوراق سهام شرکت‌های سهامی عام پذیرفته شده در فرابورس).

ارکان ETF

برای تشکیل و اداره یک صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله، چندین رکن در اساسنامه پیش‌بینی شده است تا این ارکان شرایط اجرایی و نظارتی لازم جهت عملکرد مناسب صندوق را فراهم کنند. **مجمع:** مجمع صندوق با حضور دارندگان حداقل نصف به علاوه یک واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز دارای حق رای صندوق رسمیت می‌یابد. مجمع صندوق بالاترین رکن صندوق قلمداد می‌شود و مهم‌ترین وظیفه آن انتخاب مدیر، متولی، بازارگردان و حسابرس و معرفی به سازمان بورس و اوراق بهادار جهت تایید است. سایر وظایف این رکن در اساسنامه صندوق قابل پیش‌بینی است.

مدیر: رکن اجرایی صندوق و متخصص در بازار سرمایه است که لازم است مطابق اساسنامه گزارشات پیش‌بینی شده و اطلاعات قابل ارائه را تهیه و در اختیار متولی، حسابرس و سازمان بورس قرار دهد. از جمله دیگر وظایف مدیر که در اساسنامه ذکر شده است، سیاست‌گذاری و تعیین خط مشی سرمایه‌گذاری صندوق و تصمیم‌گیری در مورد خرید، فروش یا حفظ مالکیت دارایی‌های صندوق در چارچوب مقررات، اساسنامه و امیدنامه صندوق است.

متولی:

نظارتی صندوق محسوب می‌شود و توسط مجمع صندوق انتخاب خواهد شد. (یادآوری: هویت متولی و سایر ارکان صندوق

در امیدنامه مربوطه و در تارنمای هر صندوق افشا می‌شود). از جمله وظایف این رکن، با توجه به اساسنامه صندوق، نظارت مستمر بر عملکرد مدیر و بازارگردان به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات، مفاد اساسنامه و امیدنامه مربوطه به فعالیت صندوق و گزارش موارد تخلف به سازمان بورس و اوراق بهادار است.

بازارگردان: بازارگردان صندوق، بر اساس مقررات و مفاد اساسنامه، پس از ارایه درخواست و انتخاب توسط مجمع، با تایید سازمان بورس در امیدنامه صندوق برای عموم معرفی خواهد شد. بازارگردان صندوق با صدور و ابطال واحدهای صندوق نزد مدیر، به نقدشوندگی و تعادل قیمت واحدها در بازار کمک می‌کند.

حسابرس: رکن دیگر نظارتی است که از بین موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و توسط متولی، جهت تایید به مجمع صندوق معرفی می‌شود. مدت مأموریت حسابرس توسط مجمع تعیین می‌شود. حسابرس باید از درستی ثبت و نگهداری حساب‌های صندوق مطمئن شود و سایر مسئولیت‌های محوله طبق اساسنامه را بر عهده گیرد.

مزایای ETF نسبت به سایر صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

دوره فعالیت صندوق: دوره فعالیت صندوق‌های فعلی ۲ تا ۳ سال بوده و این دوره قابل تمدید است در حالی که دوره فعالیت صندوق‌های قابل معامله نامحدود است.

حداقل و حداکثر سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران: در اساسنامه صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، برای سرمایه‌گذاران محدودیت سرمایه‌گذاری در صندوق در نظر گرفته می‌شود، در حالی که در اساسنامه صندوق‌های قابل معامله چنین محدودیتی وجود ندارد.

کارمزد متغیر صدور و ابطال: در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک در صورتی که فرد قبل از موعد مشخص شده در امیدنامه (حداقل دوره ماندگاری برای سرمایه‌گذاری) واحدهای سرمایه‌گذاری خود را ابطال کند، مشمول جریمه می‌شود، اما در صندوق‌های ETF چنین دوره و جریمه‌ای وجود ندارد.

دوره پرداخت وجه باز خرید واحدها:

در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، در صورت باز خرید واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق (ابطال)، مدیر صندوق حداکثر ۷ روز کاری پس از درخواست ابطال، وجه ابطال سرمایه‌گذاران را به حساب ایشان واریز می‌کند. اما در صندوق‌های قابل معامله این دوره با توجه به نوع صندوق بین ۱ تا ۳ روز کاری به طول می‌انجامد.

عوامل فروش صندوق:

اجرایی شده فعلی، در صورتی که صندوق بزرگ باشد معمولاً شعب بانک عوامل فروش صندوق هستند و اگر صندوق کوچک باشد عوامل فروش، شعب مدیر صندوق در نظر گرفته می‌شوند؛ اما در صندوق‌های قابل معامله، عوامل فروش واحدهای سرمایه‌گذاری ETF، کارگزاری‌های فعال در فرابورس هستند.

ارزش مبنای واحدهای سرمایه‌گذاری: در صندوق‌های سرمایه‌گذاری غیرقابل معامله، ارزش مبنای هر واحد سرمایه‌گذاری ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و در صندوق‌های قابل معامله ارزش هر واحد ۱۰,۰۰۰ ریال است.

محاسبه NAV: برخلاف سایر صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک که NAV آنها تنها یک بار در روز اعلام می‌شود، در صندوق‌های قابل معامله، NAV صندوق‌ها هر ۲ دقیقه یکبار محاسبه می‌شود.

مزیت مالیاتی: در صندوق سرمایه‌گذاری مشترک، زمانی که تعداد زیادی از سرمایه‌گذاران درخواست ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری خود را داشته باشند، صندوق مجبور به فروش دارایی‌های خود به منظور تامین مبلغ مورد درخواست سرمایه‌گذاران می‌شود که مالیاتی را به صندوق تحمیل می‌کند. در مقابل زمانی که سرمایه‌گذاران افرادی در ETFها تصمیم به فروش واحدهای سرمایه‌گذاری خود می‌گیرند به راحتی سهم خود را به معامله‌گران دیگر فروخته و صندوق نیازی به فروش دارایی‌های خود ندارد.

هزینه و کارمزد معاملات

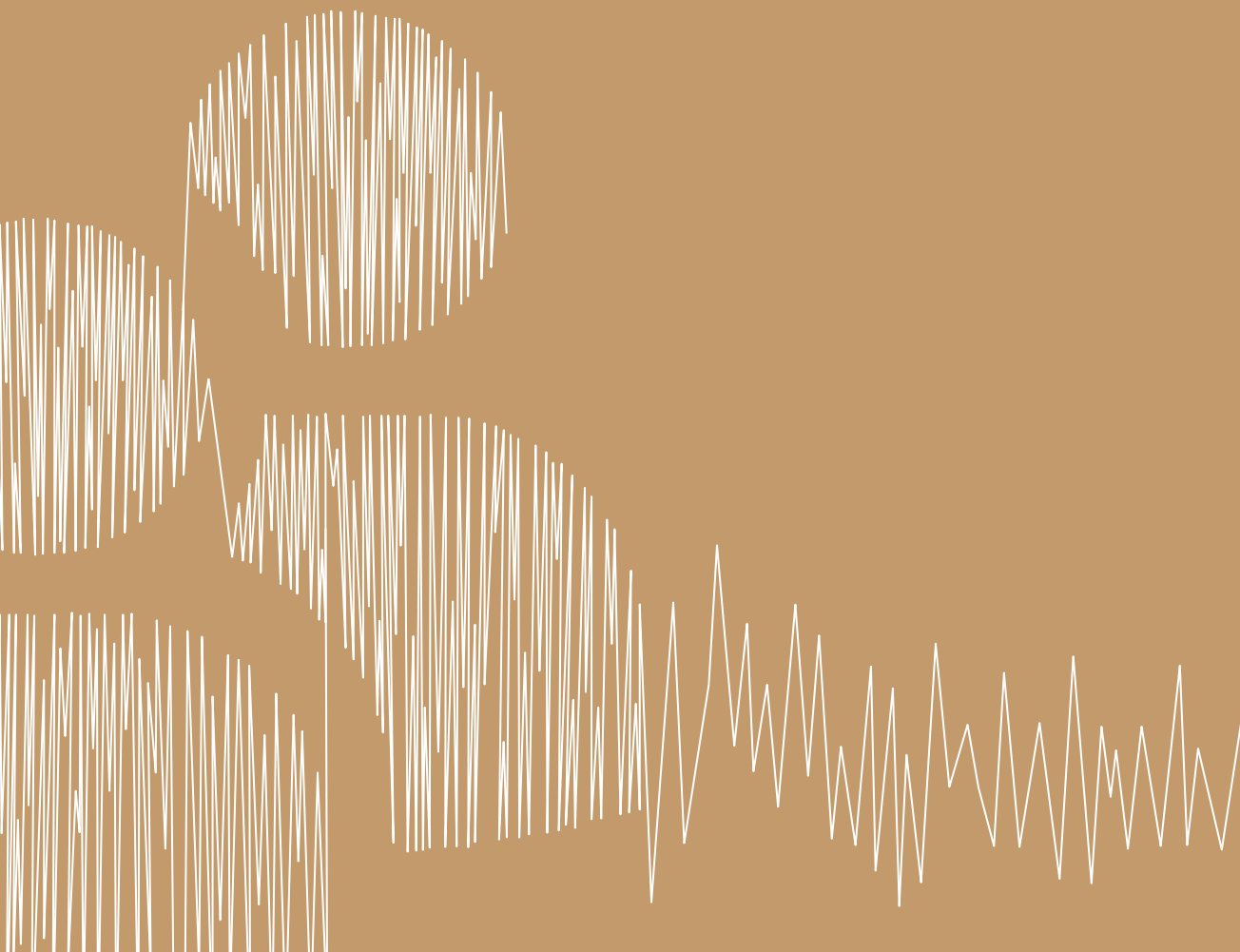
تمامی خریداران و فروشندگان طی دوره پذیرهنویسی و معاملات ثانویه واحدهای ETF لازم است مبالغ ذیل را به عنوان کارمزد معاملات پرداخت نمایند. یادآور می‌شود خریداران نمی‌توانند در دوره پذیرهنویسی اقدام به فروش واحدها کنند.

کارمزد پذیرهنویسی واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری

شرح	نرخ کارمزد خرید	حداکثر مبلغ کارمزد (میلیون ریال)
کارمزد شرکت فرابورس ایران (سهامی عام)	۰/۰۰۰۷	۳۶۰
کارمزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سهامی عام)	۰/۰۰۰۱	۲۰۰
سقف کارمزد کارگزاران عضو	۰/۰۰۱	۱۸۰
جمع	۰/۰۰۱۸	

کارمزد معاملات صندوق‌های سرمایه‌گذاری در سهام

شرح کارمزد	خرید	فروش	جمع	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	حداکثر مبلغ کارمزد فروش (میلیون ریال)	جمع سقف کارمزدها (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰/۰۰۴	۰/۰۰۴	۰/۰۰۸	۲۰۰	۲۰۰	۴۰۰
کارمزد بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران حسب مورد	۰/۰۰۰۳۲	۰/۰۰۰۴۸	۰/۰۰۰۸	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی	۰/۰۰۰۱۲	۰/۰۰۰۱۸	۰/۰۰۰۳	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت مدیریت فناوری	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۱۵	۰/۰۰۰۲۵	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
حق نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار	۰/۰۰۰۳۲	۰/۰۰۰۴۸	۰/۰۰۰۸	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
جمع	۰/۰۰۴۸۶	۰/۰۰۵۲۹	۰/۰۱۰۱۵			

کارمزد معاملات صندوق‌های سرمایه‌گذاری مختلط

شرح کارمزد	خرید	فروش	جمع	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	حداکثر مبلغ کارمزد فروش (میلیون ریال)	جمع سقف کارمزدها (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۰/۰۰۴	۲۰۰	۲۰۰	۴۰۰
کارمزد بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران حسب مورد	۰/۰۰۰۱۶	۰/۰۰۰۲۴	۰/۰۰۰۴	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی	۰/۰۰۰۰۶	۰/۰۰۰۰۹	۰/۰۰۰۱۵	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت مدیریت فناوری	۰/۰۰۰۰۵	۰/۰۰۰۰۷۵	۰/۰۰۰۱۲۵	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
حق نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار	۰/۰۰۰۱۶	۰/۰۰۰۲۴	۰/۰۰۰۴	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
جمع	۰/۰۰۲۴۳	۰/۰۰۲۶۵	۰/۰۰۵۰۷۵			

کارمزد معاملات صندوق‌های سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت

شرح کارمزد	خرید	فروش	جمع	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	حداکثر مبلغ کارمزد فروش (میلیون ریال)	جمع سقف کارمزدها (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰/۰۰۰۸	۰/۰۰۰۸	۰/۰۰۱۶	۲۰۰	۲۰۰	۴۰۰
کارمزد بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران حسب مورد	۰/۰۰۰۰۶۴	۰/۰۰۰۰۹۶	۰/۰۰۰۱۶	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی	۰/۰۰۰۰۲۴	۰/۰۰۰۰۳۶	۰/۰۰۰۰۶	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت مدیریت فناوری	۰/۰۰۰۰۲	۰/۰۰۰۰۳	۰/۰۰۰۰۵	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
حق نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار	۰/۰۰۰۰۶۴	۰/۰۰۰۰۹۶	۰/۰۰۰۱۶	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
جمع	۰/۰۰۰۹۷۲	۰/۰۰۱۰۵۸	۰/۰۰۲۰۳			

فرا بورس ایران

IFB IRAN FARA BOURSE
W W W . I F B . I R

تهران، بزرگراه حقانی، نرسیده به چهار راه جهان کودک،
نیش دیدار شمالی، پلاک ۱، ساختمان فرا بورس ایران
تلفن: ۸۸۲۰۱۲۵۸ - ۴۲۱۵۰۰۰۰
پیامک: ۲۰۰۵۰۰ E-mail:pr@ifb.ir